

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Justiskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.
TH/tfo

Vår ref.
20/4887 - IHG

Dato
22.10.2020

Vedrørende dokument 8:3 S (2020-2021)

Jeg viser til brev 13. oktober 2020 fra Stortingets justiskomiteé, der komiteen ber om departementets uttalelse i forbindelse med behandling av et representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Solfrid Lerbrekk, Nicholas Wilkinson, Lars Haltbrekken, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski og Freddy André Øvstegård om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven (dokument 8:3 S (2020–2021)).

Gjennom ratifikasjonen av CRPD i 2013 forpliktet Norge seg til å følge konvensjonen, uavhengig av hvordan den er gjennomført i norsk rett. Forut for ratifikasjonen sluttet Stortinget seg til at konvensjonen ble gjennomført i norsk rett ved såkalt transformasjon, se Prop. 106 S (2011–2012) kapittel 4 og 5 og Innst. 203 S (2012–2013). Det ble foretatt endringer i vergemålslovgivningen og i annen lovgivning for å oppfylle konvensjonens krav. Regjeringen arbeider kontinuerlig for å sikre en effektiv gjennomføring av konvensjonen. Så sent som 30. april i år avviste Stortinget med stort flertall et forslag om å inkorporere CRPD i menneskerettsloven.

Ved behandlingen av Meld. St. 39 (2015–2016) Individklageordningene til FNs konvensjoner om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, barnets rettigheter og rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne fant Stortingets flertall, i likhet med regjeringen, ikke grunn til at Norge skulle slutte seg til de valgfrie protokollene om individklageordningene til blant annet CRPD. Flertallet i utenriks- og forsvarskomiteen, alle unntatt medlemmene fra Venstre og Sosialistisk Venstreparti, trakk frem som hovedargument mot tilslutning til individklageordningen til CRPD at komiteen som overvåker gjennomføringen av konvensjonen, «på enkelte områder synes å tolke konvensjonen på en vidtrekkende måte som ikke er i samsvar med Norges og de andre statspartenes forståelse», jf. Innst. 161 S (2016–2017) side 7.

CRPD-komiteen legger fortsatt til grunn en vidtgående tolking av CRPD på enkelte punkter, noe som kan bidra til å skape usikkerhet om konvensjonens innhold. Dette gjør konvensjonen mindre egnet for gjennomføring i norsk rett ved inkorporasjon i menneskerettsloven. Blant annet mener CRPD-komiteen at nedsatt funksjonsevne aldri kan gi grunnlag for fratakelse av rettslige handleevne eller for tvungen helsehjelp. I likhet med mange andre land har Norge lovgivning som tillater fratakelse av rettslig handleevne og tvungen omsorg og behandling når det er nødvendig som siste utvei og undergitt kontrollmekanismer. Dersom CRPD-komiteens forståelse legges til grunn, vil det innebære at sentrale bestemmelser i norsk lovgivning er i strid med konvensjonen.

Denne begrunnelsen gjør seg også gjeldende for spørsmålet om ratifisering av den valgfrie tilleggsprotokollen om individklageordningen til CRPD.

Med hilsen

Monica Mæland